

Samhällsproblematik som lättsmält för barn

Problematisering i serien Steven Universe

Medie- och kommunikationsvetenskap: Forsättningskurs
Institutionen för kommunikation och medier, Lunds universitet
MKVA22 Delkurs 4: B- uppsats
Josefine Hansson & Maxime Hultkvist
8988J & 5327M

Handledare: Sune Bechmann Pedersen
Examinator:
2019-01-14

Abstract

This essay is a qualitative text analysis of the cartoon *Steven Universe* and how it presents and makes social- and societal issues digestible for children and young audiences. Five analytical themes were identified, namely 1. consent, 2. LGBTQIAP+ identities, 3. femininities and masculinities, 4. war and conflicts and lastly 5. othering. Episodes from the show where these themes were present were chosen for analysis. Furthermore, *Steven Universe's* general narration and narrative techniques were analyzed in efforts to answer the initial question of how the show takes societal- and social issues and makes them apprehensible for children. We concluded that this was executed through rhetorical mechanisms, uncomplicated communication, songs and lastly the viewer's position as "informationally equal" to the main character. Conclusively, we found that although controversial by today's standards, *Steven Universe* as material targeted towards children, might not always possess this status. Moreover, we consider deeming the themes identified in *Steven Universe* as "adult themes and problems" invalidates children's experiences and further adds to the existing child- adult dichotomy.

Key words

- Steven Universe
- Representation
- Barn
- HBTQIAP+
- Samtycke
- Maskulinitet och femininitet
- Kolonisering
- Krig och konflikt
- Andrafrisering
- Genus
- Populärkultur
- Filmanalys

Framsida	1
Abstract	2
Innehållsförteckning	3
1. Inledning	4
1.1.1 Steven Universe	4
1.1.2 Rebecca Sugar	5
1.1.3 Tidigare forskning	5
1.1.4 Forskningsläge	7
1.2 Syfte och Frågeställning	8
1.2.1 Problemformulering	9
1.3 Teoretiskt ramverk	9
1.3.1 Queerteori	9
1.3.2 Genusteori	10
1.4 Begrepp- och Teoridefinition	10
1.4.1 Andrafiering	11
1.4.2 Icke-binäritet	11
1.4.3 Intersektionalitet	12
1.4.4 Femininiteter och Maskuliniteter	12
1.5 Metodologi	13
1.6 Material och empiri	15
2. Analys	15
2.1 Hur Steven Universe gör samhällsproblematik förståeligt för barn	15
2.2 Samtycke och rätten till sin egen kropp	17
2.3 HBTQIAP+	20
2.4 Femininiteter och maskuliniteter	22
2.5 Krig och konflikt	24
2.6 Andrafiering	26
3. Slutsats och avslutande resonemang	27
4. Källförteckning	29

1. Inledning

Delar av populärkultur har alltid utmanat rådande normer och strukturer. Det är med avstamp i denna vetenskap och övertygelse som vi intresserat oss för bland annat normbrytande TV-serier och filmer, hur dessa använder representation och mångfald som en tillgång samt vilken vikt det kan betraktas ha på den större övergripande samhällsdiskursen. Den amerikanska tecknade serien *Steven Universe* utgör ett konkret exempel på denna typ av tankeväckande och stundvis kontroversiella material, och är vad denna uppsats ämnar att undersöka. Efter en initial "läsning" har fem analytiska teman identifierats i *Steven Universe* nämligen 1. samtycke, 2. HBTQIAP+identiteter, 3. femininiteter och maskuliniteter, 4. krig och konflikt samt 5. andrafiering. Hur dessa ämnesområden eller samhällsproblematisering representeras, görs begripliga för den unga publiken såväl som syftet denna representation och problematisering kan förstås fylla är denna uppsats huvudsakliga fokus.

1.1.1 Steven Universe

Förenklat kan *Steven Universe* beskrivas handla om tre intergalaktiska krigare, the crystal gems, som kom till jorden för tusentals år sedan i samband med utbrytandet av ett krig på deras hemplanet. Homeworld, som deras hemplanet kallas, är en väldigt förtryckande och argumenterbart diktatorisk plats där individualitet fördöms och lydnad är ett levnadskrav. Serien börjar först tusentals år efter the crystal gems ankomst till jorden, när de träffat Steven Universe, en pojke som är hälften människa och hälften crystal gem. Tillsammans måste de fyra hjältarna beskydda jorden från Homeworlds kontinuerliga försök att överta och förstöra den. Steven och de tre crystal gems har olika krafter samt besitter förmågan att "fuse", alltså förenas och kombineras, efter vilja. Fusion innebär förmågan att två eller fler crystal gems kan förenas tillfälligt för att skapa en helt ny crystal gem och därmed en ny individ som innefattar en kombination av the crystal gems styrkor, svagheter och personlighetsdrag. På Homeworld betraktas fusion vara något skamligt och onaturlig, och det är delvis med utgångspunkt i the crystal gems öppenhet och acceptans av fusion som Homeworld vill förstöra deras nya hem jorden och dess befolkning.

1.1.2 Rebecca Sugar

Rebecca Sugar är skaparen av serien *Steven Universe*. Hen/Hon är den första icke-manliga personen som har skapat en egen serie på *Cartoon Network*.¹ Sugar beskriver i flertal intervjuer hur utmanande, men även givande, det har varit att skapa en serie som *Steven Universe*. Sugar nämner att serien skapats efter hens/hennes egna tankar och känslor kring sin identitet och de serier hen/hon aktivt tittade på som ung (Polygon, 2016). Sugar är öppet bisexuell och icke-binär, och har uttryckt att hen/hon aldrig såg sig själv representerad på ett sätt som hjälpte i utforskandet av sin egna identitet (Pride, 2018). Ett av syftena bakom skapandet av *Steven Universe* var således att fylla ett hål i tecknade serier där representation fattades.

1.1.3 Tidigare forskning

Den tidigare forskning som vi fann i våra eftersökningar var främst mer generella artiklar relaterade till hur kön och sexualitet representeras i olika former av litteratur för barn och unga, samt en studie som behandlar vikten av representation och igenkänningsfaktorer för barn. Vi fann även en artikel som direkt kunde relateras till vår uppsats då den specifikt behandlade *Steven Universe*.

Eli Dunns *Steven Universe, Fusion Magic and the Queer Cartoon Carnivalesque* (2016) diskuterar hur *Steven Universe* är revolutionär i sin genre när det kommer till transrepresentation. Dunn gör en specifik poäng av att seriens genre (fantasy och sci-fi) tillåter den att utforska både genderqueer och agender-identiteter och upplevelser. Med tanke på att the crystal gems är icke-binära och på många sätt kan kontrollera sitt eget kroppsliga uttryck i form av utseende, ger det enligt Dunn en möjlighet för serien att utforska hur kön och den fysiska kroppen inte nödvändigtvis är kopplade eller densamma (2016:44). Samtidigt avslutas artikeln med ett resonemang om att transrepresentation förhoppningsvis kommer kunna visas i serier för barn, *utanför* en genre som tillåter magi att användas som ett verktyg för att göra representationen möjlig.

¹ Rebecca Sugars pronomen är hen/hon (they/them & she/her) utifrån denna vetenskap och respekt, använder vi dessa.

En annan artikel vi valt att använda som grund för vår vidare forskning är Giulia Zanzabros *Gender Matters: What Is at Stake in Dealing with Children's Literature?* (2017). Zanzabros (2017) artikel diskuterar varför litteratur för barn är av stor vikt samt varför just genusvetenskapliga teman i litteratur för barn bör välkomnas. Zanzabro (2017:2) menar att barn lär sig om könsnormer- och roller i samma skede som de lär sig att läsa. Litteraturen för barn speglar existerande normer kring kön och därför bör de representationer av kön som existerar i litteraturen ifrågasättas. Artikeln är strukturerad i olika sektioner som bland annat närmare undersöker och diskuterar performativitet av kön och icke-normativa representation av kön i relation till litteratur för barn.

Även Renée Depalmas *Gay penguins, sissy ducklings ... and beyond? Exploring gender and sexuality diversity through children's literature* (2016) samt Jill Hermann-Wilmarth och Caitlin Ryans *Queering Chapter Books with LGBT Characters for Young Readers: Recognizing and Complicating Representations of Homonormativity* (2016) diskuterar vikten av att icke-normativa representationer av kön behandlas i litteratur för barn. Depalma (2016) baserar sin diskussion i mer praktiska applikationer av normbrytande litteratur för barn i grundskolan. Depalma (2016:830) menar att samkönade förhållanden och icke-normativa karaktärer (speciellt i relation till kön) är av stor vikt i litteratur för barn och bör vara en fokuserad del av innehållet i läroplanen. Hermann-Wilmarth och Ryan (2016) har istället ett mer abstrakt syfte där de ämnar att analysera och dekonstruera litteratur för unga läsare som innehåller HBTQIAP+karaktärer- eller teman. Artikeln ifrågasätter och kritiserar de normaliserande ramverk som frekvent återfinns i litteratur för barn. Den diskuterar även varför och hur litteratur som endast fokuserar på karaktärernas HBTQIAP+identiteter kan vara hämmande för vad de refererar till som den "queera potentialen i texter" (Hermann-Wilmarth & Ryan, 2016:846, vår översättning).

Avslutningsvis kommer vi att använda den antropologiska professorn Elizabeth Chins (1999) resonemang som slutsatser kring vikten igenkänningsfaktorer och representativitet har för barns

utveckling och självförståelse. Med avstamp i Chins upptäckter och konklusioner i *Ethnically Correct Dolls: Tying with the Race Industry* (1999) kring specifikt icke-vita barns utveckling i relation till (icke)representationen som identifieras i dockor, argumenterar vi att även representationen och igenkänningsfaktorerna som identifieras i *Steven Universe* kan bidra till barns självinsikt och generella utveckling. Sammanfattningsvis kommer denna uppsats utgå från, ta avstamp i och syfta till att vara vidare analys och således ett komplement till samtliga av de presenterade tidigare forskningarna.

1.1.4 Forskningsläge

Steven Universe hade sin debut på TV-kanalen *Cartoon Network* år 2013. Trots att mål- eller åldersgruppen för serien är mer eller mindre outtalad, kan en i enlighet med *Cartoon Networks* generella åldersdemografi samt statistik konkludera att seriens tittaromfång sträcker sig från åldrarna 2-11 år (Newcomb 2014:469). Medie- och kommunikationsforskaren Noel Brown (2017) för resonemang kring vad som konstituerar "barnfilmer" eller filmer för barn. Brown (2017:3) menar att en film omöjligt kan kategoriseras enbart baserat på dens tittardemografi. Istället får aspekter som den *avsedda* målgruppen och demografen samt det allmänna mottagandet av materialet agera riktlinje för hur filmen i fråga kan definieras (2017:2-4). Vid kategorisering av specifikt filmer ämnade för barn menar Brown (2017:4) att inspiration kan hämtas från läran av litteratur ämnad för barn, vilken anser att barnlitteratur definieras av "its intended audience" och således mer specifikt åldrarna 12 år och yngre. Med avstamp dels i Browns (2017:4;11) applicering av barnlitteraturs definition av material ämnat för barn såväl som den presenterade statistiken över *Cartoon Networks* tittardemografi menar vi att *Steven Universe* bör betraktas vara material ämnat för barn.

Steven Universe har analytisk relevans då den beträder relativt utforskat territorium. Ämnen eller de teman som identifierats i serien tenderar inte att behandlas i material ämnat för barn. Detta kan anses innebära en utveckling av material ämnat för barn och kanske mer specifikt populärkulturella innehåll för barn. Utvecklingen av material ämnat för barn och unga vuxna innebär således både en bredare ämnesomfattning samt ett större eftertryck på inklusivitet och

autonomi. Denna studie blir således unik eftersom det finns begränsad tidigare forskning kring inte bara *Steven Universe* som en serie, men även de specifika analytiska teman vi intresserat oss av. Tidigare studier av *Steven Universe* har fokuserat specifikt på hur serien representerar och behandlar kön och sexualitet, men detta utan någon vidare djupdykning i hur temana anpassats till seriens identitet som material för barn.

1.2 Syfte och Frågeställning

Denna uppsats har som syfte att undersöka hur 1. *Steven Universe* använder representation och problematisering för att behandla samhällsproblem samt 2. gör dessa frågor förståeliga, tillgängliga och lättsmälta för barn. Uppsatsen analyserar med andra ord *Steven Universe* så kallade "preferred reading", alltså den avsedda läsningen, *snarare än* hur serien de facto uppfattas eller läses av barn (Se Hall, Stuart. (1980). *Encoding/Decoding*). Vi ser att Rebecca Sugar vill förmedla och synliggöra dessa samhällsproblem i form av ett barnprogram men likväl innefattar den så kallade "preferred reading" en större publik än enbart kategorin barn.

Ett av de teman som identifierats i *Steven Universe* är *samtycke*, både i relation till såväl fusion som rätten till den egna kroppen. Ett annat tema behandlar olika *femininiteter och maskuliniteter*. Detta tar skepnad i serien dels i form av Stevens och the crystal gems olika könsöverskridande uttryck och dels i Stevens uppfostran och relation till sin far. Ett ytterligare anträffat tema innefattar representation av *HBTQIAP+identiteter*, vilket delvis återfinns i både samkönade relationer såväl som icke-binära karaktärer i serien. Vidare har även temat *Krig och konflikt* identifierats i serien och kommer att analyseras med utgångspunkt i både kriget samt *koloniseringen* som utförs av och sker på Homeworld. Det slutliga temat, *Andrafrifering*, kommer att analyseras utifrån the crystal gems relation till såväl Homeworld som fusion. Dessa tema valdes dels i enlighet med övertygelsen om att 1. dessa ämnen synliggörs och behandlas sällan i material för barn, och dels 2. det kan argumenteras att det är av vikt att presentera, begripliggöra och problematisera dessa ämnen för barn.

Syftet med denna kvalitativa innehållsanalys är dels att undersöka hur *Steven Universe* gör samhällsproblem lättsmälta för barn och dels föra resonemang för vilket syfte det kan förstås fylla för barns utveckling och självförståelse. Genom analys av avsnitten där våra identifierade teman återfinns, ämnar vi att få en uppfattning av hur problematisering av dessa ämnen kan göras förståeliga för barn och hur representation av detta kan utformas. Hur presenteras och normaliseras *de olika teman* i serien? Vidare, hur normaliseras den mångfaldiga *representationen* i serien? Med utgångspunkt i detta har följande frågeställningar formulerats:

- *Hur gör Steven Universe samhällsproblematik förståeligt för barn?*
- *Hur presenteras de identifierade teman i serien och hur anpassas dessa för barn?*
- *Vilket/vilka syfte(n) kan dessa teman och representation betraktas fylla?*

1.2.1 Problemformulering

Med andra ord intresserar vi oss för och ämnar att undersöka hur *Steven Universe* använder olika berättartekniker, däribland problematisering och representation, för att presentera och sedan göra samhällsproblem förståeliga och lättsmälta för barn. Än en gång är det den *avsedda läsningen* som agerar analytiskt underlag i denna uppsats. Vår konkreta problemformulering lyder således: *hur presenteras de identifierade teman i serien, hur anpassas dessa för den yngre målgruppen/publiken och vilken vikt/syfte kan detta betraktas fylla?*

1.3 Teoretiskt ramverk

Denna uppsats teoretiska ramverk och perspektiv innefattar såväl queerteori som genusteori. Dessa teorier har agerat underlag genomgående under både materialinsamling samt uppsatsprocessen i stort. Queer- och genusteori är denna uppsats huvudsakliga utgångspunkt.

1.3.1 Queerteori

Caroline Fuscus *Critical feminist/queer methodologies: deconstructing (hetero)normative inscriptions* (2012) kommer vara denna uppsats queerteoretiska grund och utgångspunkt. Fusco (2012) tar avstamp i Eve Sedgwicks (1997) resonemang kring queerteori som en "avvikande metod" med syfte att kritisera, utmana och uttömma (2012:152). Fusco (2012:152) menar att det

kanske inte ännu finns en definitiv eller fulländad queer metodologi, istället bör queerteoretiska tolkningar och metoder ha utgångspunkt i en kritik av (hetero)normativa diskurser och metoder kring kön och sexualitet vilka traditionella tar skepnad på bekostnad av icke-normativa erfarenheter. Fusco (2012) introducerar queer-feministiska studier som en metodologi och använder en studie av ett omklädningsrum som grund i syfte att förklara hur metodologin används. De tekniker och metodologier som beskrivs i Fuscoss (2012) studie kommer appliceras på och agera underlag för denna uppsats queerteoretiska perspektiv.

1.3.2 Genusteori

Vidare utgör även genusteori en del av denna uppsats teoretiska ramverk, med utgångspunkt i begrepp såsom *intersektionalitet*, *andrafiering*, *sexualitet* och *kön*. Dessa genusteoretiska begrepp kommer att agera utgångspunkt samt analytisk grund genomgående i denna uppsats. Den teoretiska grunden för begreppen kommer baseras på en del olika teoretiker och akademiker. Exempelvis kommer Simone de Beauvoirs *Det andra könet* (1995) samt Cathy J. Cohens *Punks, Bulldaggers, and Welfare Queens: The Radical Potential of Queer Politics?* (1997) ligga i grund för användningen av begreppet andrafiering. Det genusteoretiska begreppet *intersektionalitet* kommer att definieras utifrån i såväl Kimberle Crenshaws artikel *Demarginalizing the Intersection of Race and Sex: A Black Feminist Critique of Antidiscrimination Doctrine, Feminist Theory and Antiracist Politics* (1989) som Patricia Hill Collins verk *It's All In the Family: Intersections of Gender, Race, and Nation* (1998). I diskussioner relaterade till kön och sexualitet ämnar vi använda oss av mer specifika termer såsom *femininiteter* och *maskuliniteter*. Här används bland annat Carrie Paechters *Masculinities and femininities as communities of practice* (2003) samt Jan E. Stets och Peter J. Burkes *Femininity/Masculinity* (2000) som en ytterligare hjälp i att definiera begreppen. Genus- och queerteori, uppsatsens teoretiska ramverk, kommer således agera komplement till och tillämpas parallellt med uppsatsens metodologi samt analytiska del.

1.4 Begrepp- och Teoridefinition

Begreppen *andrafiering*, *icke-binäritet*, *intersektionalitet* samt *femininiteter och maskuliniteter* är för denna uppsats en del av det såväl analytiska underlaget som utgångspunkten. Dessa är argumenterbart svårtydda begrepp som vi anser med fördel bör både presenteras samt definieras. Följande begreppspreciseringar är således denna uppsats definitioner av och utgångsläge för användning av dessa begrepp.

1.4.1 Andrafiering

Som underlag för definition av begreppet *andrafiering* utgår denna uppsats från Simone de Beauvoirs *Det andra könet* (1995) samt Cathy J. Cohens *Punks, Bulldaggers, and Welfare Queens: The Radical Potential of Queer Politics?* (1997). Andrafiering innefattar en mer eller mindre aktiv och medveten process av att framställa någon eller en grupp som “den andra” och därmed något separat och avvikande (Beauvoir 1995:26). Detta resulterar i rigida “vi- och-dem”-fördelningar och hierarkier där dessa “dem” förstås som avvikande från normen och därmed från vad som kan anses normalt (Beauvoir 1995:28). Cohen (1997) för resonemang kring andrafiering vidare genom att relatera det till queerteori. Cohen (1997:438-439) menar att inom queerteori förstås systematisk marginalisering, förtryck och därmed andrafiering ske genom att subjektet först konstrueras för att sedan kategoriseras och definieras som “den andra”.

1.4.2 Icke-binäritet

Begreppet *icke-binär* är svårt att definiera, inte bara eftersom kön är något väldigt personligt, men även eftersom begreppet i sig är relativt abstrakt. Icke-binäritet refereras ofta till som ett paraplybegrepp, detta innebär att det är ett begrepp som i sig själv kan representera många andra olika begrepp. Icke-binär refererar till en könsidentitet/ett kön som inte är binärt. Med detta menas att det inte faller under de binära könsidentiteterna “man” och “kvinna”. Icke-binär som ett begrepp har inte en etablerad teoretisk definition, det är ett begrepp som har sin uppkomst i ett behov och efterfrågan från de som använder begreppet för att beskriva sig själva, och är således inte akademiskt i grunden. Som forskare är det därför av vikt att använda begreppet baserat på

den definition vi anser är mest uttömmande. I syfte att ha en förankring i en skriven definition av begreppet används Megan Bass, Luis J. Gonzalez, Leslie Colip, Nathaniel Sharon och Jessica Conklins *Rethinking gender: The nonbinary approach* (2018) samt Christina Richards, Walter Pierre Bouman, Leighton Seal, Meg John Barker, Timo O. Nieder och Guy T'Sjoens *Non-binary or genderqueer genders* (2016). Richards et al. definierar icke-binäritet som: "Some people have a gender which is neither male nor female and may identify as both male and female at one time, as different genders at different times, as no gender at all [...]." (Richards et al., 2016:95).

1.4.3 Intersektionalitet

Begreppet *intersektionalitet* definieras för denna uppsats med utgångspunkt i såväl Kimberle Crenshaws artikel *Demarginalizing the Intersection of Race and Sex: A Black Feminist Critique of Antidiscrimination Doctrine, Feminist Theory and Antiracist Politics* (1989) som Patricia Hill Collins verk *It's All In the Family: Intersections of Gender, Race, and Nation* (1998). Collins (1998:63) med delvis utgångspunkt i Stuart Halls övertygelser, menar att intersektionalitet är ett perspektiv där kategorier som kön, etnicitet, klass och nationalitet förstås ha ömsesidig påverkan och koppling till varandra. Det intersektionella synsättet tar alltså avstånd från uppfattningar av att dessa kategorier utgör skilda förtryckssystem och företeelser (Collins 1998:63). Detta kan exemplifieras med den tidiga feministiska rörelsen som synliggjorde och problematiserade förtryck mot *vita kvinnor* men som inte vidare utforskade hur kategorin "kvinna" samt kategorin "icke-vit" innebar andra och vidare former av förtryck. Hur olika identitetsaspekter och förtrycksuttryck konstruerar varandra och samspelar är vad intersektionella perspektivet utforskar. Crenshaws (1989) resonemang blir även en viktigt utgångspunkt för definiering av intersektionalitet då Crenshaw var den första att relatera intersektionalitet till feminism. Crenshaw (1989:140) menar att det intersektionella perspektivet är mer än rasism och sexism adderat ihop, utan intersektionalitet kan inte exempelvis det förtryck och den marginalisering som mörkhyade kvinnor upplever förstås uttömmande.

1.4.4 Femininiteter och Maskuliniteter

Med *femininiteter och maskuliniteter* syftar vi att undersöka de olika former av könsuttryck som presenteras i serien. Femininiteter och maskuliniteter definieras efter de beskrivningar som återfinns i Jan E. Stets och Peter J. Burkes *Femininity/Masculinity* (2000) samt Carrie Paechters *Masculinities and Femininities as Communities of Practice* (2003). Utgångspunkten bakom denna uppsats användning av begreppen ligger i västerländska stereotyper och normer kring vad som anses ”feminint” respektive ”maskulint”. Enligt Paechter är femininiteter och maskuliniteter, likväl som kön, socialt konstruerade och performativa (Paechter, 2003:69). Stets och Burkes (2000:3) menar att femininiteter och maskuliniteter inte är medfödda egenskaper, utan att de skapas beroende på sociala och kulturella omständigheter. Det finns således enligt både Stets och Burke (2000) samt Paechter (2003) inga universella egenskaper som är feminina respektive maskulina. Eftersom *Steven Universe* är en Amerikansk serie är det därför av vikt att erkänna att den existerar i en västerländsk kontext och således analysera den med detta i åtanke.

1.5 Metodologi

De huvudsakliga metoderna denna uppsats utgår från är en diskursanalys samt en kvalitativ innehållsanalys av en populärkulturell text, det vill säga utvalda avsnitt i serien *Steven Universe*. Vi har valt att utgå från bland Marianne Winther Jørgensen och Louise Phillips *Diskursanalys som teori och metod* (2000) samt Andreas Fejes och Robert Thornbergs *Handbok i kvalitativ analys* (2000) i syfte att förklara genomförandet av den diskursanalytiska metoden. Även James Monacos *How to read a film: the world of movies, media, and multimedia: language, history, theory* (2000), Mats Ekströms och Larsåke Larssons *Metoder i kommunikationsvetenskap* (2010) samt Susan Haywards *Cinema Studies: the key concepts* (2006) kommer utgöra grund för en mer film-analytisk metod.

En av denna uppsats huvudsakliga metodansatser är diskursanalys. Diskursanalys som begrepp är väldigt brett, med många olika definitioner och specifika traditioner inom olika ämnen. Därför

tänker vi utgå från hur diskursanalys beskrivs i Eva Bolander och Andreas Fejes kapitel *Diskursanalys* i boken *Handbok i kvalitativ analys* (2009), samt i Winther Jørgensen och Phillips *Diskursanalys som teori och metod* (2000). Bolander och Fejes (2009:83) beskriver diskursanalys kort som “[...] ett sätt att synliggöra språkets formgivande och skapande kraft.”. De menar att språk inte är oskyldigt eller utan mening, utan snarare något som kan skapa sanning om vad som anses vara “normalt” och således även vad som anses vara “onormalt” (2009:83). Med hjälp av diskursanalys som metod menar dem således att vi kan *dekonstruera texter* för att belysa hur de inkluderar och exkluderar (2009:83). Vi ämnar att specifikt undersöka de utvalda teman och hur diskursen kring dem tar form för att etablera vad som inuti serien blir “sanning”. I relation till diskursanalys syftar begreppet sanning till den vedertagna uppfattningen kring diskussionen i fråga. Diskursanalys som analytisk metod kommer att användas i syfte att synliggöra hur språkanvändningen i *Steven Universe* påverkar den verklighet som representeras i serien. Hur karaktärerna och handlingen talar om och representerar till exempel samtycke ger oss en idé om vad sanningen om samtycke är i serien. Det tillåter oss att skapa en förståelse för hur serien problematiserar de teman vi valt att fokusera på.

Utöver en diskurs- och textanalytisk metod ämnar vi använda oss av element som återfinns i filmanalytiska metoder. Vi ämnar att fokusera främst på hur filmanalytiska metoder förklarar hur filmer och serier presenterar narrativ och användandet av olika berättartekniker. Monacos *How to Read a Film* (2000) samt Susan Haywards *Cinema Studies* (2006) kommer att ligga till grund för de filmanalytiska koncept som kommer användas. Filmanalys är främst grundad i spelfilmer och beskrivs av Ekström och Larsson (2000:247) som en analytisk metod vars syfte är att förstå *hur* och *vad* en spelfilm vill berätta. Spelfilmer och animerade filmer eller serier såsom *Steven Universe* bör med fördel analyseras i grund av deras enskilda unika särdrag. Hur spelfilmer analyseras skiljer sig sålunda från hur en animerad film eller serie analyseras. Därför är det av vikt att den filmanalytiska metoden appliceras och anpassas utefter det material vi har valt i vår analys. Analysen kompletteras därför med hjälp av Haywards (2006) beskrivningar av animation som ett filmvetenskapligt koncept samt Monacos (2000) resonemang kring musik i film.

Fördelen med kvalitativa metoder är att de främst syftar till att skapa *förståelse* för ett material. En kvalitativ analytisk metod kan till fördel även *förklara*, men detta främst i termer av att exempelvis förklara hur normer påverkar beteende (Fejes & Thornberg, 2009:17). Detta relaterar till vårt syfte då vi vill förstå innebörden bakom innehållet i texten. Kvalitativ metod tillåter en djupare analys och därmed en större förståelse för materialet och varför det är utformat som det är. Vår analytiska utgångspunkt ligger i vårt intresse att se hur serien presenterar olika teman på ett lättsmält sätt och därför är kvalitativ metod av högst relevans då det är av en mer spekulativ natur. Diskursanalys, i den definitionen vi valt att utgå från, kan anses begränsande i sin fokus på språk som ett medel som skapar sanning. Det är viktigt att påpeka att vårt resonemang kring språk och dess vikt i relation till serien inte ämnar att osynliggöra att andra faktorer kan bidra till skapandet av sanning. En svaghet med vår uppsats är en oförmåga att analysera hela det tillgängliga materialet (varje publicerat avsnitt av *Steven Universe*). Detta innebär att visst analytiskt material och således analytiska poänger potentiellt går förlorade.

1.6 Material och empiri

Vi intresserade oss för serien *Steven Universe* och för att bedöma hur rikt materialet var gjorde vi inledningsvis en övergripande “läsning” av ett antal avsnitt. Detta gjordes i syfte att bedöma materialets lämplighet. Den övergripande genomgången visade att serien tog upp olika problem/tematiker som även återfinns i genus- och queerteori. Detta innebär att valet av teman är ett aktivt och subjektivt val från vår sida. Dessa val har gjorts utifrån genus- och queerteori vilket blir en del av vår begränsning och innebär att under “läsningen” har vi inte aktivt sökt efter teman utöver våra egna, men andra teman kan identifieras. Andra läsningar och teman är möjliga men då utifrån ett annat teoretiskt ramverk. Genom exempelvis ett politiskt perspektiv hade en kunnat uppmärksamma karaktärer såsom Bismuth som besitter marxistiska drag i sin förespråkan om våldsamma revolutioner mot och därmed frigörelse från Homeworld. Vi valde våra specifika teman och avsnitt med utgångspunkt i deras tonsättande och representativa prägel.

2. Analys

Analysen av *Steven Universe* utförs i två steg, först en mer övergripande analys av seriens generella berättartekniker i syfte att besvara den initiala frågan “hur gör *Steven Universe* samhällsproblematik begripligt för barn?”. Den andra delen behandlar analys av de identifierade teman *samtycke, HBTQIAP+, femininiteter och maskuliniteter, krig och konflikt* samt *andrafiering*. Analysens andra del syftar således att besvara frågan “hur presenteras de identifierade teman i serien?”.

2.1 Hur *Steven Universe* gör samhällsproblematik förståeligt för barn

En av de utmärkande kvaliteterna av *Steven Universe* är hur serien presenterar saker på ett förståeligt och lättsmält sätt. Serien använder sig genomgående av olika tekniker för att framföra sina meddelande och poänger. Den gör även detta utan att underskatta sin publiks intelligens. Seriens huvudsakliga målgrupp är, enligt skaparen själv, sex till elva år (Entertainment Weekly 2018). Sugar har därför tidigare fått frågan angående hur hen/hon får de “vuxna teman” som serien behandlar att bli accepterade, men Sugar menar att hen/hon inte anser att det är teman som är specifikt “vuxna”. Sugar refererar här speciellt till de HBTQIAP+ teman som fått mycket uppmärksamhet (Entertainment Weekly 2018). Det är möjligtvis med detta i åtanke, att dessa tema inte intuitivt är endast för “vuxna”, som *Steven Universe* lyckats behandla dem på ett sätt som respekterar sin publik och målgrupp men även lyckas anpassa sig till den.

De huvudsakliga tillvägagångssätten för hur *Steven Universe* gör samhällsproblematik lättsmält för barn har vi identifierat som användning av metaforer eller liknelser, låtar, övertydlighet och även de berättartekniker som används i serien. Ett exempel på en direkt och väldigt tydligt liknelse är i säsong fem i avsnittet *The Question* (Säsong 5, Avsnitt 21). I detta avsnitt jämför Steven två av karaktärerna med socker och mjöl. Han säger sedan: “I love eating them separately, but I still want cake!” (Steven Universe, Säsong 5, Avsnitt 21, 02:12).² Med denna liknelsen menar Steven att han gillar de två karaktärerna isär, men ser dem mycket hellre

² Samtliga TV-seriekällor syftar till avsnitt från *Steven Universe*, där S står för säsong och A står för avsnitt.

tillsammans, i detta sammanhang i ett romantiskt förhållande. Utöver detta finns det även metaforer som används i en bredare mening. Serien centrerar en relativt stor del kring *fusion* och det är i sig en metafor för förhållanden (Entertainment Weekly, 2018).

Steven Universe använder sig även av vad som här benämns som övertydlighet. Med detta menas att serien gärna förtydligar konversationer och händelseförlopp så att de är så förståeliga och lättsmälta som möjligt. Seriens karaktärer ställer ofta följdfrågor i konversationer som tillåter andra karaktärer att utveckla, upprepa och förtydliga. Speciellt en av seriens huvudkaraktärer, Steven, ställer frekvent frågor till de andra karaktärerna. Det är ofta “hur”, “vad” och “varför”-frågor som ställs och dessa hjälper tittarna att förstå och följa med i handlingen.

Ett ytterligare sätt som serien skapar förståelse och tydlighet är i hur den använder musik och låtar. Seriens låtar är av intresse då de har text som direkt för serien framåt eller som etablerar något i seriens narrativ. I *Cinema Studies: The Key Concepts* (2006:264) beskriver Hayward det som följande: “[...] music acts as one of the narrative frameworks of the film.” Musik i film eller serier kan således ha stor betydelse i hur ett narrativ framförs, men även i hur en scen uppfattas av publiken. Enligt James Monaco i *How to Read a Film* (2000:213) läser vi inte ljud och musik på det sättet vi läser bilder. Han menar att eftersom musik i många fall är mer en “eftertanke” i vår läsning av en film (eller i detta fall serie), så är det lätt att musiken då även räknas bort och underskattas (Monaco 2000:213). Musik är dock i framkanten av *Steven Universe* eftersom de aktivt och medvetet använder låtar som en berättarteknik. Sugar beskriver själv användningen av låtar som ett väldigt medvetet sätt att hantera de mörkare och tyngre temana i serien (Inverse 2016). Hen/hon menar att med hjälp av musik och låttexter kan en utforska dessa teman i större emotionell detalj (Inverse 2016). Sugar förklarar att hens/hennes grundtanke är att hen/hon vill hantera ämnena som tas upp i serien med så mycket respekt som möjligt, men samtidigt är det viktigt att serien inte uppfattas som en tragedi (Inverse 2016). Därför skrivs låtarna i ett syfte att vara “helande” när de berör tunga ämnen eller teman. De använder sig av medryckande, välskrivna låtar för att på ett pedagogiskt och lättsmält sätt förmedla budskap.

En slutlig viktig del av seriens berättarteknik ligger i publikens relation till seriens huvudkaraktär, Steven. Publiken behandlas på många sätt som likvärdiga till Steven, då de genomgående får kunskap i samma skede som han får det. Tittarna blir således informationsmässigt jämbördiga med Steven. Dock finns det scener där Steven inte är närvarande vilket innebär att publiken inte är fullt informationsmässigt likställd med honom. Publiken kan säkerligen även i vissa fall förstå eller utläsa mening ur något innan Steven gör det, men likväl framförs informationen främst till publiken på samma sätt som den framförs till honom. I serier och filmer används berättarteknik och narrativ för att bygga och återproducera en bild av “det ‘verkliga’ livet” (Hayward 2006:282). Det är en otroligt viktig del då berättelsen (och således också seriens) trovärdighet bygger på ifall publiken kan identifiera sig i den verklighet som presenteras, eller finna att den framförts väl nog att det som händer i narrativet känns rimligt eller möjligt (Hayward 2006:282). I och med att publiken behandlas likställt med huvudkaraktären, innebär det att vad Steven vet, lär sig och tror på, även blir det som publiken vet, lär sig och tror på. Detta garanterar emellertid inte att publiken alltid har samma åsikt som Steven eftersom de kan ställa sig kritiskt till vad han tycker, men seriens berättarteknik bjuder in till att publiken i stora drag är på samma våglängd som honom.

2.2 Samtycke och rätten till sin egen kropp

Det första identifierade tema som behandlas är *samtycke*. Vad vi benämner som samtycke tar främst form i serien i relation till fusion men även på ett mer generellt plan vad gäller rätten till sin egen kropp. I *Steven Universe* förklaras fusion bland annat som en sammanslagning av kombinerade magiska och fysiska attribut, smält i en enda enhet (S1, A12: 01:57). Fusion ska enbart ske om de involverade parterna är synkade och ger medgivande (S1, A12: 07:38-07:59). Detta innebär att fusion inte automatiskt är enbart positiva upplevelser utan kan resultera i negativa erfarenheter om det inte grundas i tillit, förståelse och samtycke. Karaktären Garnet behandlar detta i en uppmaning till nyligen fuse:ade Stevonnie: “You are an experience! Make sure you’re a good experience.” (S1, A37: 05:12). I *Steven Universe* görs även en vidare poäng om upprätthållandet av och fortsatt försäkran om samtycke bland annat genom konversationer där frågor som “Are you okay?” ställs och kommunikation som “We can stop if you [want]”

förmedlas genomgående (S1, A37: 06:58). Kommunikation, på ett mer generellt plan inom relationer, såväl som beträffande fusion förstås som väsentligt i *Steven Universe* (S4, A4; S5, A21). I en konversation mellan karaktärerna Connie och Greg exemplifieras vikten av kommunikation:

Connie: So you guys never learnt how to fuse?

Greg: Ah no, but that wasn't as important as talking to each other. (S2, A9: 10:46)

Temat *samtycke* begripliggörs även i relation till olika former av tjat eller uppmaningar till handling, även vid tillfällen där tydliga signaler och konkreta "nej" har kommunicerats. I avsnittet *Alone together* (S1, A37) behandlas väldigt konkret, vad vi benämner som, samtycke, tjakultur och själv-skuldbeläggning. I avsnittet visar karaktären Kevin direkt ett intresse för och närmar sig karaktären Stevonnie, som blir märkbart obekvämt och springer därifrån (S1, A37: 09:00). Som ett resultat börjar Stevonnie skuldbelägga sig själv för känslorna hen upplevde i situationen: "I don't understand what's wrong. You have fun dancing but this dance isn't fun. You're supposed to like this! Why don't you like this?" (S1, A37: 09:29). Kevin springer efter Stevonnie och konfronterar hen: "Hey baby, why'd you leave me on the dance floor?" varpå Stevonnie svarar "I don't want to dance anymore." (S1, A37: 09:51-09:59). Stevonnie fortsätter att ge tydliga signaler om att hen inte är intresserad vilket resulterar i att Kevin både förminskar Stevonnies känslor genom att kalla hen "galen" samt fortsätter att tjata:

Kevin: Oh woah, I'm just looking for a dance, don't get crazy.

Stevonnie: No one is crazy! I just don't like feeling alone here.

Kevin: If you're so lonely, then dance with me. (S1, A37: 10:13-10:23).

Olika former av förminskningsmekanismer, tjakultur-tendenser och självskuldsbeläggning utvecklas även i serien i relation till "fusion-tvång". Detta presenteras i *Steven Universe* bland annat i en konversation mellan Garnet och Steven där Garnet säger:

What Homeworld did... Taking the shattered parts of fallen gems and combining them.. Those gems weren't asked permission. Fusion is a choice! Those gems weren't given a choice! It isn't right! It isn't fusion. (Steven Universe, säsong 2, avsnitt 8: 09:54-10:08)

Garnets resonemang blir ett underlag för hur samtycke i relation till fusion ska förstås, nämligen ett aktivt och frivilligt val. Detta kan liknas vid 2018 nya samtyckeslag vilken yrkar på att

frivillighet ska agera utgångspunkt vid samtyckes-bedömningar (Brottsbalk 1962:700, 6 kap 1 §). Tjatkultur-tendenser och fusion-tvång återfinns även i avsnittet *Jail Break* (S1, A52) där karaktären Jasper uppmanar och tjatar på karaktären Lapis Lazuli att fuse:a. Detta resulterar i att Lapis Lazuli till slut går med på att fuse:a men enbart för att bestraffa och hämnas på Jasper som nu är den som är fuse:d mot sin vilja (S1, A52: 08:55-10:58). Avsnittet *Jail Break* (S1, A52) såväl som avsnittet *Alone at Sea* (S3, A15) behandlar Jasper och Lapis Lazulis argumenterbart destruktiva relation. I en konversation med Steven berättar Lapis Lazuli om sin tid fuse:d med Jasper:

Lapis Lazuli: I'm really trying to enjoy it out here but I can't stop thinking about being fused [with Jasper], how I used all my strength to hold her down at the ocean, how I was always battling against Jasper to keep her bound to me...

Steven: But it's not like that anymore, you don't have to be with Jasper.

Lapis Lazuli: That's not it.... I miss her.

Steven: WHAT!?

Lapis: We were fused for so long-

Steven: But she's terrible!?

Lapis Lazuli: I'M TERRIBLE! I DID HORRIBLE THINGS! [...]

(S3,A15: 07:48-08:30).

Konversationen synliggör och återspeglar vad som kan betraktas vara tendenser som återfinns efter trauma i destruktiva förhållande. Trots Jaspers behandling av Lapis Lazuli samt hennes skuldbeläggning av sig själv finns det en saknad av deras relation och Jasper. Senare i avsnittet återvänder Jasper efter att ha förföljt Lapis Lazuli (S3, A15: 08:42-08:52). I interaktionerna mellan de två återspeglas ytterligare beteendemönster som kan anses typiska i destruktiva relationer. Jasper försöker bryta ner Lapis Lazulis självbild och förminska henne tills hon ger efter: “You can't lie to me. I've seen what you're capable of. I thought i was a brute, but YOU. You're a **monster**.” (S3, A15: 09:08). Efter Lapis Lazuli är märkbart sårad av hennes kommentarer fortsätter Jasper att försöka uppmana och övertala henne till fusion:

Jasper: Let's [fuse] again!

Lapis Lazuli: Why.. Would you want that?

Jasper: I was wrong about fusion. You made me understand. [The fusion] was bigger and stronger than both of us!

[...]

*Lapis Lazuli: I was terrible to you. I liked taking everything out on you. I needed you. I-I hated you. It was **bad**.*

Jasper: It'll be better this time. I've changed! You changed me! I'm the only one who can handle your kind of power. (S3, A15: 09:32-10:07).

Genom detta språkbruk har Jasper förminskat Lapis Lazuli, försökt övertyga henne att vad de hade var bra, att hon förändrats, att denna gång kommer att vara annorlunda och att Jasper är den enda som kan hantera att vara med henne. Lapis Lazuli står på sig och svarar:

Lapis Lazuli: What we had wasn't healthy. I NEVER WANNA FEEL LIKE I FELT WITH YOU, NEVER AGAIN. So just go!

Jasper: LAPIS-

Steven: She said no! LEAVE HER ALONE.

Jasper: THIS IS YOUR FAULT. I'LL SHATTER YOU!!

(S3, A15: 10:08-10:33).

Detta besvaras av Jasper med aggression, en ytterligare indikation på den skadliga, destruktiva och traumatiserade naturen av deras relation.

2.3 HBTQIAP+

Steven Universe utmärker sig från andra serier i sin tydliga representation av identiteter utanför den cis- och heterosexuella normen. Det som är av intresse är att undersöka och analysera *hur* serien presenterar och behandlar dessa identiteter genomgående. *Steven Universe* har beskrivits bland annat av Eli Dunn som en serie som revolutionerar transrepresentation (2015:44). En av de grundläggande anledningarna till varför *Steven Universe* kan beskrivas på detta sättet kommer från några av huvudkaraktärerna. Rebecca Sugar har beskrivit seriens gem-karaktärer som icke-binära (Teen Vogue, 2018). I en intervju beskriver Sugar dem som följande: "One of the things that's really important to me about the show is that the gems are all non-binary women... They're coded female which is very important." (Pride, 2018). Sugar gör en poäng av att gems *kodas* kvinnligt, men inte *är* enbart kvinnor. Dunn nämner i sin artikel att en av anledningarna bakom varför *Steven Universe* kan utforska kön, och ha karaktärer som är öppet icke-binära, är eftersom det är en serie inom genrerna fantasy och sci-fi. Dunn (2015:44) menar att genren tillåter serien att utforska kön- och transrepresentation på ett sätt som andra serier inte har möjlighet till. *Steven Universe* tillåter transkroppar att vara både formbara *och* formlösa (Dunn, 2015:44). Kön blir således bortkopplat från kroppen, och tillåter större möjlighet för experimentation. Utöver seriens genre är det också av vikt att det är en tecknad/animerad serie. Hayward (2006:25) förklarar: "Animation [...] has always had inherent within it the potential to

problematize representation. [...] it can address different questions of gender and race.”. Med detta menas att animation har en större möjlighet att utforska fritt bland annat kring kön. Som Dunn (2015:44) säger kan det faktum att serien är animerad utesluta de materiella orsaker som hade kunnat göra denna sortens representation svår.

Steven Universe introducerar även en karaktär som använder sig av they/them (alternativt hen) pronomen. Denna karaktären är en *fusion* av de två karaktärerna, Steven och Connie och går efter namnet Stevonnie. Stevonnie skiljer sig från gem-karaktärerna eftersom hen inte är kvinnligt kodad, utan har ett könsuttryck som är mer könsneutralt eller androgynt. Stevonnie har exempelvis långt hår (något som ofta kopplas till femininitet), en röstskådespelare som är kvinna och visar sig även i avsnittet *Jungle Moon* (S5, A12: 03:30) ha kapaciteten att växa skäggstubb. Stevonnie är således en karaktär som inte är bunden av de könsspecifika normer som existerar kring kroppens funktioner och utseende. *Steven Universe* visar än en gång att kön och kropp inte behöver vara sammankopplade, och att en karaktärs kön inte bör eller kan utläsas baserat på hur dennes kropp ser ut.

Ett annat förhållande som visar hur *Steven Universe* behandlar HBTQIAP+ teman är det mellan Ruby och Sapphire. Ruby och Sapphire är de två karaktärer som fuse:ade är karaktären Garnet. I majoriteten av serien ser vi främst Garnet, men i säsong fem slutar hon vara en fusion och vi får några avsnitt där Ruby och Sapphires förhållande är i förgrunden. De två karaktärerna ifrågasätter sitt förhållande och ifall deras fusion som Garnet varit deras egna val, eller bara ett resultat av någon annans idé om hur deras förhållande bör ta form. Detta leder till att Ruby beslutar sig för att *fråga* Sapphire om hon vill vara i förhållandet eller inte, genom att fria:

Ruby: Nah, you were right. Someone else told us we were the answer. But I don't believe that anymore. At least, not till I hear it from you. [Ruby går ner på ett knä]

Ruby: Sapphire, will you marry me?

Sapphire: What? [Sapphire skrattar] Marry you?

Ruby: Yeah! This way we can be together even when we're apart. This time being Garnet will be our decision. What do you say?

Sapphire: Of course.

(S5, A21: 10:30)

Serien väljer inte enbart att visa en förlovning mellan två kvinnligt kodade karaktärer, utan de visar även en konversation mellan de två där det tydliggörs att det är ett beslut som fattas tillsammans. I serien existerar det således inte en fokus på karaktärernas kön i relation till deras möjlighet att forma ett romantiskt förhållande, utan det är istället genomgående kommunikation som presenteras som det av vikt i ett lyckad förhållande. Vidare innefattar detta även det allra första bröllopet mellan två karaktärer av samma kön i en tecknad serie (Pride, 2018).

2.4 Femininiteter och maskuliniteter

På liknande vis som *Steven Universe* inte håller sig från att representera HBTQIAP+ förhållanden och karaktärer, är serien inte heller rädd att utmana rådande könsstereotypa normer och representera olika sorters *femininiteter och maskuliniteter*. Detta framgår tydligt i karaktären Steven då han genomgående i serien bryter de stereotypa förväntningar som ofta läggs på unga pojkar i hur de ska klä och bete sig. I ett flertal avsnitt ser vi Steven gråta och öppet uttrycka sina känslor. I ett avsnitt gör Steven även ett aktivt försök att gråta men lyckas inte. Därefter följer en kort konversation mellan honom och Pearl där Steven först med viss bravado uttrycker att han är för "tuff" för att gråta. Dock erkänner han sedan direkt att han gråtit tidigare under dagen och förklarar även varför. Trots Stevens första replik ser vi i konversationens gång att han uppenbarligen inte skäms över att gråta oavsett anledning.

Steven: "It's not working. I guess I'm just too tough to cry."

Pearl: "Just today you were crying about snakes"

Steven: "They don't have any arms!!"

(S1, A24: 03:37)

Stets och Burke beskriver att maskulinitet i västerländsk kultur ofta kopplas till ett mer rationellt och mindre emotionellt beteende, något som Steven som karaktär direkt går emot (2000:2). Steven tillåts uttrycka sina känslor utan att det läggs en negativ värdering på det, i många fall uppmuntras han och andra karaktärer istället till att bearbeta och vara öppna med hur dem känner. I avsnittet *Mindful Education* (S4, A4) är Connie upprörd vilket orsakar hennes och Stevens fusion Stevonnie att unfuse:a. Garnet förklarar för dem båda att en fusion behöver balans, och för att hitta denna balansen måste de försöka förstå varandra och öppet konfrontera

sina känslor. Därefter fusar Steven och Connie igen och tillsammans sjunger Garnet och Stevonnie *Here Comes A Thought*.

*Here comes a thought that might alarm you
What someone said and how it harmed you
Something you did that failed to be charming
Things that you said are suddenly swarming*
(S4, A4: 04:40)

Låten behandlar hur överväldigande ens egna tankar kan vara och menar att en inte nödvändigtvis kan ignorera dessa tankar, utan snarare bör acceptera och konfrontera dem. Genom att upprepa “it was just a thought, it’s okay” samt olika varianter av “take a moment” sänder låten ett tröstande meddelande till Stevonnie och publiken. Även utanför serien är det något Sugar lägger stor vikt vid:

“[...]It’s OK to question, it’s OK to not have everything figured out [...] If you make a mistake, that’s not necessarily bad and that’s something you can use as a chance to grow. Please feel free to explore who you are, and what this world is. It’s going to be messy and confusing and that’s OK.” (Teen Vogue, 2018).

Steven Universe är en serie där kommunikation behandlas som något av stor vikt. De representerar kommunikation som något essentiellt för att förhållande ska kunna fungera, oavsett om de är romantiska, familjära eller platoniska. Kommunikation och känslsamhet behandlas inte som något feminint eller maskulint, utan något som näst intill förväntas utav alla karaktärer.

Könsnormer och stereotypa uppfattningar kring femininitet och maskulinitet bryts genomgående i serien utan att det aktivt påpekas. I avsnittet *Sadie’s Song* (S2, A17) framträder Steven exempelvis iförd klackade skor, maskara, en crop-top och en kjol. Steven springer runt, dansar och sjunger på scen framför en publik (S2, A17: 10:18-10:57). Stevens klädval presenteras inte som ett skämt, utan tas seriöst. Det ifrågasätts inte eller behandlas som ett normbrytande beteende. Steven är således inte bunden till stereotypa representationer av maskulinitet som annars kan tänkas befalla unga pojkar. Även i *Reunited* (S5, A23) använder serien kläder för att bryta traditionella normer kring femininitet och maskulinitet. I avsnittet sker bröllopet mellan Sapphire och Ruby. Sapphire som är den mer traditionellt feminina av de två bär en kostym, medan Ruby, den mer traditionellt maskulina, bär en klänning. Enligt Sugar var det ett väldigt

medvetet val att Ruby är klädd i en klänning, då hen/hon menar att karaktärerna bör tillåtas utforska sitt förhållande till kön och således även könsspecifika normer kring femininiteter och maskuliniteter (Entertainment Weekly 2018).

2.5 Krig och konflikt

Temat *krig och konflikt* gestaltas i *Steven Universe* i form av krig mellan Homeworld och jorden, de hot och konflikter som finns på Homeworld såväl som den *kolonisering* som utförs av Homeworld både på jorden och andra planeter (S1, A40: 01:12; S5, A3: 00:54). *Krig och konflikt* presenteras och problematiseras dels i relation till *kolonisering* och dess konsekvenser. Karaktärerna Steven och Garnet hittar ett experiment Homeworld utfört på fallna gems, nämligen försök att förena eller klumpa ihop dem till en krigsmaskin (S2, A8: 07:48-08:52). Garnet blir vettskrämd vid anblick av experimentet:

Garnet: So this is what homeworld thinks of fusion. We couldn't have known they would do this. This is where they've been, all the ones we couldn't find, they've been here the whole time! [...] This was punishment for the rebellion! It's not our fault!
(S2, A8: 08:38-05:52)

Även avsnittet *Back to the Kindergarten* (S5, A8) behandlar konsekvenser av krig och kolonisering. När karaktären Peridot återvänder till vad som brukade vara hennes krigsbas på jorden utspelas följande monolog:

This used to make sense to me. I thought life was generated in a [base]. Formless, aimless energy channeled into new, useful gems. But life doesn't start in a [base], it ends here. I've gotten used to plants everywhere, bugs and breeze and sunshine... All of that has been sucked out of this place. It's with the Amethysts that were produced here, and now this place is nothing but a miserable husk. [...] (S2, A8: 04:05-04:32)

Sedan krigets slut har Peridot gått med the crystal gems i deras strid mot Homeworld. Peridot beskriver att hon vant sig vid och lärt sig älska jorden och finner det nu svårt att förstå vad som tidigare varit så självklart för henne, nämligen att jorden bara finns till för resurser.

Vidare behandlar *Steven Universe* även vad vi benämner som trauma som kan upplevas i relation till och efter krig och krigsliknande situationer. I avsnitten *Monster reunion* (S3, A14), *Made of honor* (S5, A22) samt *Rose's Scabbard* (S1, A45) behandlas traumat av att förlora nära och kära,

traumat kring osäkerhet om överlevnad samt trauma i form av glorifiering av krig. I *Monster reunion* (S3, A14: 07:21) har en karaktär som befunnit sig i krig en återblick till slagfältet, striden som slogs och alla kamrater som inte överlevde, vilket resulterar i att karaktären får ett panikartat sammanbrott. I avsnittet *Made of honor* (S5, A22: 03:22) inser karaktären Bismuth att vad som tidigare varit hennes kamrater nu antingen inte finns längre eller är en del av Homeworlds experiment, även detta resulterar i ett skräckblandad chock. Slutligen, i avsnittet *Rose's Scabbard* (S1, A45: 01:25-01:52) är det karaktären Pearl som visar tecken på trauma vid ett besök på slagfältet:

Steven: Mom fought here?

Pearl: That's right! And I fought alongside her!

Amethyst: Man I wish I could've seen it!

Garnet: No you don't. Countless gems were broken here. It was a maelstrom of destruction and death.

*Pearl: **But we wooon!!** Your mother led us to **glorious** victory! The odds were against us, and our hearts were uncertain! But we chose to fight alongside Rose and here we made our stand against our homeworld! (S1, A45- 01:25-01:52)*

Vad vi benämner som trauma-liknande tendenser i detta fall tar form i Pearls glorifiering av kriget, potentiellt som en hanteringsmekanism.

2.6 Andrafiering

I *Steven Universe* identifierades slutligen vad vi benämner som *andrafiering*, ett tema som återfinns genomgående men även agerar ett sorts generellt, tonsättande underlag för serien i stort. Andrafiering belyses i *Steven Universe* bland annat i relation till fusion. På Homeworld är fusion väldigt tabu och används bara i absoluta nödfall vid krigssituationer för att exempelvis stärka en armé (S2, A22: 04:25-05:27). Garnet, en fusion som ett resultat av två gems kärlek som väljer att vara en fusion alltid, blir ett konkret uttryck för andrafiering. Garnets val att vara en fusion förstås på Homeworld som något skamligt och onaturligt, hon förklarar: "They'd never seen fusion of two different types of gems!" hon imiterar sedan reaktionerna hon fick: "Unbelievable!", "Disgusting!", "This is unheard of!" (S2, A22: 04:58). Även karaktären Amethyst blir ett uttryck för andrafiering. Amethyst, vars enda egentliga syfte på Homeworld är att på olika sätt agera muskelstyrka, betraktas vara misslyckad då hon varken är muskulös eller

stor (S3, A23: 01:15-02:15). Karaktären Jaspar speglar i stor utsträckning både de värderingar som Homeworld besitter gällande gems som “kommer ut fel” samt vår definition av andrafiering.

I en strid med Amethyst säger Jaspar, som har övertaget:

*You were fated to lose the moment you came out wrong. [...] Every gem is made for a purpose, to serve the order of the Diamonds. Those who cannot fit inside this order must be **purged**. TO COME OUT MISSHAPEN, TO RESHAPE YOURSELF OUTSIDE YOUR PURPOSE AND TO DEFEND THIS RUINED, WORTHLESS PLANET IS A DISGRACE!!!*

(S3, A23: 01:35-02:12)

Spåren andrafiering har satt i Amethyst uttrycks konkret i avsnittet *On the Run* (S1, A40) när Pearl beklagar sig över hur hemsk basen Amethyst skapades i är, varpå Amethyst svarar: “I’m not gonna let you stand there and remind me of everything I hate about myself! I never asked for it to be this way, I never asked to be made!” (S1, A40: 08:41).

Andrafiering tar även form i karaktären Pearl. På Homeworld är Pearls enda syfte att vara följsam, att inte ha en gnutt personlighet och enbart betjäna sin ägare (S4, A13: 00:54). Pearls självständiga (ägar-lösa), normbrytande personlighet och beteende blir väldigt transparent i avsnittet *Gem Heist* (S4, A13) när hon tvingas återgå till sin “tänkta roll”. I sin motvilja och ringrostighet i att riktigt följa sitt “avsedda syfte” ifrågasätts Pearl av Homeworld befälhavaren Holly Blue Agate som tilltalar hennes “ägare”: “Does your Pearl always walk **next to you**?” varpå Pearl nervöst backar bakåt och säger: “Oh! I’ll just... be right here.. [nervöst skrott]”. Holly Blue Agate ger Pearl onda ögat innan hon tillägger: “Hmm. **Chatty**.” (S4, A13: 04:10-04:14). Interaktionen synliggör de förväntningar som finns på Pearl på Homeworld. Senare under avsnittet när de kommer fram till en dörr, tilltalar Holly Blue Agate än en gång Pearls “ägare”:

Holly Blue Agate: ... Is she going to do it or should I say something?

Sapphire (låtsas vara Pearls ägare): Oh.. Pearl, the door.

Pearl: Huh? OH! Right, right. I got it!

Holly Blue Agate: You are so patient with her. How do you do it?

[...] [Pearl öppnar dörren]

Holly Blue Agate: That will be all. [vinkar avvisande bort Pearl]

[...] [Pearl stänger dörren efter dem]

*Holly Blue Agate: Do keep up, **Pearl**. (S4, A13: 04:40-05:11)*

Pearl andrafieras med utgångspunkt i sin status på Homeworld. I relation till Sapphire vars avsedda syfte är att agera en sorts rådgivare till the Diamonds och Holly Blue Agate, en Homeworld-befälhavare, förminskas Pearl till blott en betydelselös betjänt. Detta återspeglas delvis även i Pearl självbild efter Holly Blue Agates behandling av henne, när Pearl åter ombeds öppna en dörr svarar hon: "Of course, what else am I good for?" (S4, A13: 07:15).

3. Slutsats och avslutande resonemang

Avslutningsvis för att konkludera och sammanfatta uppsatsens sammantagna fynd återgår vi till våra initiala frågeställningar. Vi fann att *Steven Universe* gör samhällsproblematisering förståeligt för barn genom narrativ- samt film-mekanismer som liknelser, tydlig kommunikation, låtar såväl som tittarens positionering som informationsmässigt jämbördig med seriens huvudkaraktär Steven. Våra identifierade teman samtycke, HBTQIAP+, femininiteter och maskuliniteter, krig och konflikt samt andrafiering presenterades genom karaktärer, konversationer, låtar och generella händelseförlopp. Även dessa teman anpassades sedan till barn genom publikens relation till huvudkaraktären Steven. Att Steven själv är ett barn i kombination med att tittaren är informationsmässigt jämbördig med honom resulterar i att kunskapen som förmedlas och förtydligas i serien anpassar efter Steven och därmed lämpligen även för barn generellt.

I enlighet med seriens skapare Rebecca Sugars uppfattning att *Steven Universe* fyller ett mångfalds- och representationshål i material för barn, besvarar vi vår initiala fråga om vilket syfte de identifierade teman och representationen i serien kan betraktas fylla. Likt såväl Sugars som Chins resonemang kring vikten av representation och igenkänningsfaktorer under barndomen, menar vi att *Steven Universe* normaliserar och problematiserar problematisering som återfinns på samhällsnivå för att inkludera en samhällsgrupp som traditionellt exkluderas i denna diskurs. Trots sin position som relativt kontroversiellt material för barn, menar vi att *Steven Universe*, i takt med att denna problematisering normaliseras och problematiseras på samhällsnivå, inte alltid kommer besitta en status som kontroversiellt. Normer och strukturers föränderlighet på

samhällsnivå anser vi även återspeglas i såväl populärkultur generellt samt i hur dessa tas emot och uppfattas.

Som vidare forskning och komplement till denna studie föreslår vi att vidare utforska problematiken med att benämna de identifierade teman som, och därmed exkludera barn från diskursen, "vuxenproblem" eller problem som inte är ämnade för barn. Vi anser att benämna den samhällsproblematik som "vuxenproblem"/ kontroversiellt material för barn inte enbart förminskar barns upplevelser av dessa problem utan vidare även sätter ton för vilka förväntningar vi har på barn såväl som bidrar till den rådande vuxen-barn-dikotomin.

4. Källförteckning

Beauvoir, Simone de. (1995). *Det andra könet*. Vintage Books Publishing.

Brown, Noel. (2017). *The children's film: genre, nation, and narrative*. New York: Wallflower Press.

Ekström, Mats. & Larsson, Larsåke. (2010). *Metoder i kommunikationsvetenskap*. Lund : Studentlitteratur.

Fejes, Andreas & Thornberg, Robert. (2009). *Handbok i kvalitativ analys*. Stockholm : Liber.

Hayward, Susan. (2006) *Cinema studies: the key concepts*. London: Routledge.

Monaco, James. (2000) *How to read a film: the world of movies, media, and multimedia: language, history, theory*. New York: Oxford Univ. Press.

Newcomb, Horace. (2014). *Encyclopedia of Television*. Routledge.

Winther Jørgensen, Marianne. & Phillips, Louise. (2000). *Diskursanalys som teori och metod*. Lund: Studentlitteratur.

Akademiska artiklar

Bass, Megan. *et al.* (2018). *Rethinking gender: The nonbinary approach* I *American Journal of Health-System Pharmacy*. Vol. 75, No. 22, pp. 1821–1823.

Chin, Elizabeth. *Ethnically Correct Dolls: Toying with the Race Industry* I Wiley. (1999). *American Anthropologist*. Vol. 101, No. 2, pp. 305-321.

Cohens, Cathy J.. (1997). *Punks, Bulldaggers, and Welfare Queens: The Radical Potential of Queer Politics?*. OPA (Overseas Publishers Association). Vol. 3, pp. 437-465.

Crenshaw, Kimberle. (1989). *Demarginalizing the Intersection of Race and Sex: A Black Feminist Critique of Antidiscrimination Doctrine, Feminist Theory and Antiracist Politics*. University of Chicago Legal Forum. No. 1, Article 8.

Depalma, Renée. (2016). *Gay penguins, sissy ducklings ... and beyond? Exploring gender and sexuality diversity through children's literature* I *Discourse: Studies in the cultural politics of education*. Vol. 37, No. 6, pp. 828–845.

Dunn, Eli. (2016). *Steven Universe, Fusion Magic, and the Queer Cartoon Carnavalesque* I *Gender Forum: An Internet Journal of Gender Studies*. No. 56, pp. 44–57.

Fusco, Caroline. (2012). *Critical feminist/queer methodologies: deconstructing (hetero)normative inscriptions* I *Qualitative Research on Sport and Physical Culture Research in the Sociology of Sport*. Emerald Group Publishing Limited. Vol. 6, pp. 151-166.

Hermann-Wilmarth, Jill. M. & Ryan, Caitlin. L. (2016). *Queering Chapter Books with LGBT Characters for Young Readers: Recognizing and Complicating Representations of Homonormativity* I *Discourse: Studies in the Cultural Politics of Education*. Vol. 37, No. 6, pp. 846–866.

Hill Collins, Patricia. (1998). *It's All In the Family: Intersections of Gender, Race, and Nation*. Blackwell Publishing. Vol. 13, No. 3, pp. 62-82.

Richards, Christina. *et al.* (2016). *Non-binary or genderqueer genders* I *International Review of Psychiatry*. Vol. 28, No. 1, pp. 95–102.

Stets, Jan. E. & Burke, Peter. J. (2000). *Femininity/Masculinity* I *Encyclopedia of Sociology*. pp. 997-1005.

Paechter, C. (2003). *Masculinities and femininities as communities of practice* I *Women's Studies International Forum*. Vol. 26, No. 1, pp. 69–77.

Zanfabro, Giulia. *Gender Matters: What Is at Stake in Dealing with Children's Literature?*. (2017). Université Invitée : Trieste. No. 21.

Artiklar

Frank, Allegra. (2016). *Steven Universe creator fights to show that 'all people are deserving of love'*. Polygon.

<https://www.polygon.com/platform/amp/tv/2016/10/9/13211628/Steven-universe-new-york-comic-con-2016>

Necessary, Terra. (2018). *Rebecca Sugar opens up about being non-binary*. Pride.
<https://www.pride.com/comingout/2018/7/18/rebecca-sugar-opens-about-being-non-binary>

Rearick, Lauren. (2018). *"Steven Universe" Creator Rebecca Sugar Had No Idea the Series Would Become So Beloved*. Teen Vogue.
<https://www.teenvogue.com/story/steven-universe-rebecca-sugar>

Romano, Nick. (2018). *Steven Universe's Rebecca Sugar on LGBTQ visibility in cartoons*. Entertainment Weekly.
<https://ew.com/tv/2018/08/13/steven-universe-rebecca-sugar-lgbtq-cartoons/>

Mallikarjuna, Krutika. (2016). *How Rebecca Sugar Creates the Music of Steven Universe*. Inverse.
<https://www.inverse.com/article/24463-rebecca-sugar-steven-universe-music-songs>

Lagar

SFS, Brottsbalk 1962:700, 6 kap 1 §.

Avsnitt

Cartoon Network. (2013-). *Steven Universe*.

Steven Universe. Säsong 1 Avsnitt 12. *Giant Woman*. Cartoon Network.
Steven Universe. Säsong 1 Avsnitt 24. *An Indirect Kiss*. Cartoon Network.
Steven Universe. Säsong 1 Avsnitt 37. *Alone Together*. Cartoon Network.
Steven Universe. Säsong 1 Avsnitt 40. *On the Run*. Cartoon Network.
Steven Universe. Säsong 1 Avsnitt 45. *Rose's Scabbard*. Cartoon Network.
Steven Universe. Säsong 1 Avsnitt 52. *Jailbreak*. Cartoon Network.
Steven Universe. Säsong 2 Avsnitt 8. *Keeping It Together*. Cartoon Network.
Steven Universe. Säsong 2 Avsnitt 9. *We Need to Talk*. Cartoon Network.
Steven Universe. Säsong 2 Avsnitt 17. *Sadie's Song*. Cartoon Network.
Steven Universe. Säsong 2 Avsnitt 22. *The Answer*. Cartoon Network.
Steven Universe. Säsong 3 Avsnitt 14. *Monster Reunion*. Cartoon Network.
Steven Universe. Säsong 3 Avsnitt 15. *Alone at Sea*. Cartoon Network.
Steven Universe. Säsong 3 Avsnitt 23. *Earthlings*. Cartoon Network.
Steven Universe. Säsong 4 Avsnitt 4. *Mindful Education*. Cartoon Network.
Steven Universe. Säsong 4 Avsnitt 13. *Gem Heist*. Cartoon Network.
Steven Universe. Säsong 5 Avsnitt 8. *Back to the Kindergarten*. Cartoon Network.
Steven Universe. Säsong 5 Avsnitt 12. *Jungle Moon*. Cartoon Network.

Steven Universe. Säsong 5 Avsnitt 21. *The Question*. Cartoon Network.

Steven Universe. Säsong 5 Avsnitt 22. *Made of Honor*. Cartoon Network.

Steven Universe. Säsong 5 Avsnitt 23. *Reunited*. Cartoon Network.

Steven Universe, the youngest member of the Crystal Gems, gets his hands on the device and discovers that it has the ability to let him travel back in time in order to make snappy comebacks. However, his actions soon bring about a deadly adversary, with everyone's lives dependent on Steven being able to make a worthwhile comeback.Â Thus, Steven enlists the help of his father, Greg, and they search through his storage for the cannon. 3. "Cheeseburger Backpack". Your browser does not support the video tag.Â Your browser does not support the video tag. Steven's desire for some alone time unlocks a new room in the temple that answers his every wish. 20. "Coach Steven". Your browser does not support the video tag.